

Dokumenttyp Vårdrutin	Ansvarig verksamhet Barn- och ungdomsmedicin	Version 1	Antal sidor 2
Dokumentägare Malin Örn Specialistläkare	Fastställare Åsa Odéus Verksamhetschef	Giltig fr.o.m. 2020-03-21	Giltig t.o.m. 2022-03-15

Kort tungband hos spädbarn

Gäller för: Barn- och ungdomsmedicin, Barn, unga och familjehälsa

Bakgrund

Vid Kort tungband (ankyloglossi) begränsas tungans rörlighet av ett kort/stramt frenulum linguae. Tillståndet är medfött och förekommer hos 4–11% av nyfödda, vanligare hos pojkar än hos flickor 3:1. Symtomen är ospecifika men inkluderar:

- Uppenbart kort frenulum linguae som fäster långt fram på tungan
- Oförmåga att sticka ut tungan mer än några mm förbi främre tandraden.
- central indragning vid tungspetsen, hjärtformad tunga, skålförmad tunga vid gråt
- Amningssvårigheter, svårt att få bra tag om bröstet
- Dålig viktuppgång
- Smärtsam amning hos modern

Specifika diagnoskriterier saknas, men hos spädbarn anses tungbandet vara onormalt stramt om det inte går att placera fingret mellan tungans undersida och de submandibulära spottkörtelgångarnas mynningar, eller om ovan beskrivna symtom kan anses bero av kort tungband.

Indikation för klippning av tungband (frenulotomi)

Spädbarn där amningen fungerar otillfredsställande och/eller smärtsam amning för modern och där besvären inte avhjälpats trots amningsrådgivning och där det går att anta att besvären beror på kort tungband.

Vårdnivå

Barn och ungdomsmedicin ansvarar för klippning av tungband hos barn upp till 3 månaders ålder.

Äldre barn remitteras till Öron Näsa Hals-kliniken för tungbandsklippning.

Ingreppet utförs av barnläkare med vana att utföra klippning av tungband.

Under första levnadsveckan eller vid fortsatt ineliggande vård sker tungbandsklippning på eftervårdsmottagningen, avdelning 14 eller avdelning 11.

Hos äldre barn utförs ingreppet på barn- och ungdomsmottagningen Gripen. I akuta fall tex där dålig viktuppgång föreligger kan frenulotomi ske på CSK även hos barn äldre än 1 vecka.

Förberedelser

- Informera föräldrar om vad som kommer ske
- En assistent förutom föräldrar
- Steril sax
- Kompress
- Steril skårad spatel – Brodie director
- Glukos 30% + spruta

Utförande

- Ingreppet sker med barnet liggande på undersökningsbord eller i förälders famn.
- Assistent håller barnets huvud.
- Tungbandet visualiseras genom att tungan lyfts med fingrarna eller skårad spatel 'Brodie director'. Smärtlindring ges med oralt tillförd glukos 30% strax innan klippning.
- Tungbandet klyvs i sin helhet, nära tungans undersida för att undvika skada på submandibularis utförsgångar, med ett eller flera små klipp med sax. När klippet utförts tillräckligt djupt uppstår en diamantformad såryta.
- Eventuell blödning stillas genom att manuellt tryck anläggs med kompress.

Barnet kan ammas omedelbart efter ingreppet. Ingen särskild postoperativ handläggning behövs.

Komplikationer

Inga beskrivna. I enstaka fall kan ingreppet behöva upprepas om klippet varit för grunt.

Dokumentet är utarbetat av: Malin Örn